

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Evaluatie projecten 'Detentie lokaal en flexibel'

Samenvatting

- SAMENVATTING -

Auteurs

Marije Kuin
Eline Verbeek
Eva Mulder
Ger Homburg

Amsterdam, 20 juli 2021

© 2021 Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). Auteursrechten voorbehouden.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, digitale verwerking of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het WODC.

Inhoudsopgave

<u>Samenvatting</u>	1
Aanleiding en doel van het onderzoek	1
Opzet en methoden van het onderzoek	1
Bevindingen planevaluaties	2
Bevindingen evaluatie van de realisatie en leerpunten	4

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Samenvatting

S

Samenvatting

Aanleiding en doel van het onderzoek

Sanctie-uitvoering heeft als doel vergelding, recidive voorkomen en afschrikken. Op deze manieren moet sanctie-uitvoering bijdragen aan een rechtvaardige en veilige samenleving. Het huidige sanctie-uitvoeringsbeleid staat door diverse ontwikkelingen onder druk. Een eerste ontwikkeling is de dalende trend in de criminaliteit en de gevolgen daarvan voor het beroep op de celcapaciteit. Mede door de opkomst van meer alternatieve afdoeningen, zoals voorwaardelijke straffen met toezicht, resulteert dit in een (verdere) concentratie van detentieplekken en een vergroting van de afstand tot het lokale domein. Dit belemmert de kans op een succesvolle re-integratie en het voorkomen van recidive. Een andere ontwikkeling is de toenemende aandacht voor persoons- en contextgericht werken met gedetineerden, waardoor in toenemende mate ook buiten het strafrecht naar interventies wordt gezocht. Dit vraagt een verdergaande multidisciplinaire en domeinoverstijgende aanpak van de sanctie-uitvoering dan tot dusver het geval was. Beide trends vragen om een andere koers in de sanctie-uitvoering.

Tegen deze achtergrond is in 2015 het programma 'Koers en kansen voor de sanctie-uitvoering' gestart (hierna: programma Koers en kansen). Binnen het programma Koers en kansen zijn diverse projecten ontwikkeld en uitgevoerd. Vijf van de projecten zijn gehonoreerd om lokale en flexibele detentie te ontwikkelen en te toetsen in de praktijk. De vijf projecten kenmerken zich door:

- een kleinschalige voorziening (KV);
- domeinoverstijgende samenwerking tussen verschillende lokale partners;
- activiteiten gericht op beperken van detentieschade en het continueren van werk, opleiding en/of zorg en het versterken van het (positieve) sociaal netwerk van kortstondige gedetineerden;
- activiteiten die beogen re-integratie en resocialisatie te bevorderen en de kans op recidive verkleinen

In dit onderzoek worden deze vijf projecten geëvalueerd en ondersteund in hun doorontwikkeling. Daarnaast dient dit onderzoek om een basis te leggen voor toekomstige evaluaties.

Opzet en methoden van het onderzoek

Dit onderzoek is opgedeeld in twee onderdelen:

- A. Het opstellen van de interventielogica in de **planevaluaties** van de projecten en opstellen van **indicatoren** ter voorbereiding op een toekomstige evaluatie.
- B. Het evalueren van de **realisatie, succesvolle onderdelen en hindernissen** in de uitvoering en leerpunten.

Voor het opstellen van de interventielogica van de KV's is een documentstudie uitgevoerd. Daarvoor is de projectdocumentatie van de KV's bestudeerd. Aanvullend zijn interviews afgenomen met de programmacoördinatoren van het programma Koers en kansen en met de projectleiders van de KV's over de doelen, activiteiten, werkzame elementen en contextuele factoren van de projecten. Per project is op basis van de documentstudie en de interviews de interventielogica opgesteld. Met een literatuurstudie is nagegaan in hoeverre indirecte empirische evidentie dan wel theoretische onderbouwing bestaat voor de 'vernieuwende elementen' van de projecten. De interventielogica en de resultaten van de literatuurstudie tezamen vormen de planevaluatie. Vervolgens zijn uit de interventielogica indicatoren voor toekomstige proces- en effectevaluatie afgeleid.

Het tweede onderdeel van het onderzoek was bedoeld als een procesevaluatie, maar deze is uiteindelijk slechts beperkt uitgevoerd, mede omdat de KV's in het algemeen trager (of helemaal niet) van start zijn gegaan. Dit is deels te wijten aan de coronamaatregelen, waardoor veel onderdelen van de KV's niet uitgevoerd konden worden en deels aan een lagere instroom van de KV's. Daarom is in onderdeel B van het onderzoek de realisatie van de KV's tot dusverre geëvalueerd. Daarbij zijn succesvolle onderdelen van de projecten, hindernissen in de uitvoering en leerpunten inzichtelijk gemaakt. Hiervoor zijn interviews met projectleiders en samenwerkingspartners van de KV's afgenomen. Ter validatie en aanvulling van de voorlopige bevindingen heeft een groepsgesprek met alle projectleiders van de KV's plaatsgevonden.

Bevindingen planevaluaties

Te beantwoorden onderzoeksvragen:

1. Welke (intermediaire) doelen worden met de projecten nagestreefd?
2. Op welke wijze worden de projecten verondersteld te werken?
 - a. Op welke wijze is het de bedoeling dat deze doelen worden bereikt? Welke (veronderstelde) werkzame elementen (kunnen) worden onderscheiden?
 - b. Welke contextuele kenmerken van de projecten kunnen worden onderscheiden?
 - c. In hoeverre en op welke wijze vormen de (intermediaire) doelen, werkzame elementen en contextuele kenmerken van de projecten een invulling/uitwerking van de drie veranderlijnen in het whitepaper: veilig dichtbij, levensloop centraal en vakmanschap voorop?
 - d. Welke (intermediaire) doelen, werkzame elementen en/of contextuele kenmerken van de projecten zijn 'vernieuwend' en waarom?
 - e. In hoeverre is er (internationale) empirische of theoretische ondersteuning voor de werkzaamheid van vernieuwende elementen in de projecten?
 - f. Zijn in de literatuur werkzame elementen van (lokale en flexibele) detentie te vinden, die niet in de projecten aanwezig zijn en daar mogelijk wel in opgenomen kunnen worden voor een beter doelbereik?
3. Hoe kunnen de projecten in de toekomst worden geëvalueerd?
 - a. Hoe kunnen de (intermediaire) doelen en de werkzaamheid van de elementen worden gemeten t.b.v. toekomstige effectevaluatie?
 - b. Wordt deze informatie reeds vastgelegd?
 - c. Zo nee, welke informatie moet/kan (alsnog) worden vastgelegd om de resultaten van de projecten te meten?

Alle projecten streven hetzelfde **einddoel** na: het voorkomen van recidive. KV Amsterdam heeft daar het tweede einddoel 'vergelding' aan toegevoegd. Deze einddoelen vertalen zich in verschillende **hoofddoelen**, zoals succesvolle re-integratie, continuïteit van dagbesteding en/of zorgtrajecten, herstel richting maatschappij en slachtoffer en detentieschade voorkomen. De hoofddoelen van iedere KV zijn verder uitgewerkt tot **werkdoelen**: concrete doelstellingen waar tijdens het verblijf in de KV naartoe wordt gewerkt. Op het niveau van werkdoelen bestaat meer variatie tussen de KV's. Voorbeelden van deze werkdoelen zijn stabiliteit en continuïteit van werk, opleiding en zorg, duurzame hulpverleningsrelaties, ondersteuning vanuit het sociaal netwerk en motivatie voor een delictvrije toekomst. De **activiteiten** die de KV's (beogen) uit te voeren zijn gericht op deze werkdoelen. Voorbeelden van activiteiten zijn opstellen van een individueel plan, toeleiding naar werk, herstelbemiddeling, betrekken sociaal netwerk bij begeleiding en aanbieden van diverse trainingen.

In de planevaluaties van de KV's zijn **werkzame elementen** geïdentificeerd waar de KV's op inzetten. Deze werkzame elementen hebben betrekking op versterking van beschermende factoren tegen recidive. Inzetten van activiteiten voor versterking van de beschermende factoren draagt bij aan resocialisatie. Resocialisatie verlaagt vervolgens de kans op recidive. Tabel S.1 laat zien op welke werkzame elementen de activiteiten van de KV's primair gericht zijn.

Tabel S.1 Werkzame elementen per KV

	Almelo	Amsterdam	Krimpen	Middelburg	Rotterdam
Opleiding/werk	X	X	X	X	X
Financiële situatie	X			X	X
Woonsituatie	X	X		X	
Houding/gedrag	X	X	X		X
Sociaal netwerk	X	X	X		X
Vrijtijdsbesteding	X				
Psychisch welbevinden/zorg	X	X	X	X	X
Middelengebruik/verslaving	X				

De **contextuele kenmerken** van de KV's variëren per KV: de doelgroep, het instroomproces en de samenwerkingspartners zijn voor elke KV anders.

- De doelgroepen van de KV's zijn voorlopig gehechten, zelfmelders en gedetineerden in de laatste fase van detentie. Alle KV's richten zich op gedetineerden uit de regio (regiobinding) die gemotiveerd zijn om aan een delictvrije toekomst te werken. Daarnaast hanteren de KV's in- en exclusiecriteria over bijvoorbeeld het strafrestant, (verslavings)problematiek, geslacht en type delict.
- Het instroomproces is afhankelijk van de doelgroep. Voorlopig gehechten worden bijvoorbeeld gesignaleerd bij het Veiligheidshuis waarna de rechter plaatsing in de KV moet bevelen. Zelfmelders moeten geselecteerd worden in samenwerking met de plaatsingsdienst DIZ van DJI. Bij KV's waar de instroom afkomstig is vanuit detentie worden (met medewerking van DJI geselecteerde) gedetineerden uitgenodigd om plaatsing in de KV aan te vragen.
- Bij het instroomproces en de uitvoering van de KV's zijn diverse samenwerkingspartners betrokken. De samenstelling van en het aantal ketenpartners verschilt per KV van een enkele partij als GND tot een groot netwerk van politie, OM, reclassering, Veiligheidshuis, gemeenten en zorgpartijen.

De projecten dienen aan te sluiten bij drie **veranderlijnen** van het programma Koers en kansen: Veilig dichtbij, Levensloop centraal en Vakmanschap voorop. In alle projecten vertaalt **Veilig dichtbij** zich in aansluiting bij de gemeentelijke aanpak, samenwerking met de gemeente (bijv. nazorgcoördinatoren) of (andere) lokale partners. Daarnaast hanteren KV's regiobinding als criterium voor plaatsing in de KV; daarmee wordt de lokale verbinding ook gestimuleerd. De aansluiting bij **Levensloop centraal** blijkt vooral uit herstelgericht werken en de levensloopbenadering in de KV's. In alle KV's wordt met de gedetineerden een plan opgesteld waarin aandacht is voor herstel (of continuïteit) op meerdere leefgebieden. Dat plan richt zich vaak niet alleen op de gedetineerde zelf maar ook op zijn sociale omgeving, het slachtoffer en de maatschappij. **Vakmanschap voorop** vertaalt zich in het leveren van maatwerk en in het selecteren van geschikt personeel dat ervaring heeft met de doelgroep. Daarnaast wordt het personeel getraind in vaardigheden die aansluiten bij de begeleiding van de doelgroep en het toepassen van de beoogde methodieken, zoals herstelgericht werken en motiverende bejegening.

De opzet en activiteiten van iedere KV bevatten **vernieuwende elementen**. In tabel S.2 zijn de vernieuwende elementen per KV weergegeven. Deze elementen zijn kenmerkend voor de KV's en worden in bestaande, reguliere detentievoorzieningen niet binnen een vergelijkbare context toegepast. Daarbij zijn deze elementen vernieuwend omdat ze niet eerder empirisch zijn onderzocht.

Tabel S.2 Vernieuwende elementen per KV

	Almelo	Amsterdam	Krimpen	Middelburg	Rotterdam
Kleinschaligheid	X	X	X	X	X
Beperkt beveiligingsniveau	X	X	X	X	X
Regiobinding (detentie dicht bij woonplaats)	X	X	X	X	X
Betrekken sociaal netwerk	X	X	X		X
Extramuraal werken en behoud van baan	X	X	X	X	X
Betrekken keten/netwerkpartners	X	X	X	X	X
Presentietheorie		X	X		X
Leefklimaat			X	X	X
Relationele theorie/relatieel beveiligen		X			
Herstelgericht werken	X	X	X		
Integraal zorg- en veiligheidsplan	X	X	X		
Krachtwerkmethoediek	X				

Voor de werkzaamheid van de elementen kleinschaligheid, beperkt beveiligingsniveau, extramuraal werken/behoud van baan, leefklimaat, herstelgericht werken en de krachtwerkmethoediek is **empirische en/of theoretische ondersteuning** gevonden: deze elementen dragen (indirect) bij aan recidivevermindering. Voor de overige vernieuwende elementen zijn in de literatuur geen aanwijzingen gevonden dat zij recidive tegengaan. Enkele vernieuwende elementen lijken op basis van de literatuur wel indirect van invloed op recidivevermindering. Regiobinding draagt daar bijvoorbeeld aan bij via de mogelijkheden voor contact met naasten en continuering van zorgtrajecten. Relationeel beveiligen lijkt, via de positieve

invloed op het leefklimaat in detentie, bij te dragen aan recidivevermindering. Omdat het gaat om relatief nieuwe elementen, is over een deel van de vernieuwende elementen echter (nog) weinig literatuur beschikbaar. In de literatuur zijn geen werkzame elementen van lokale en flexibele detentie gevonden die voor een beter doelbereik in de projecten opgenomen kunnen worden.

Ten behoeve van de **toekomstige evaluatie** van de projecten zijn onderwerpen gekozen waarover informatie verzameld zou moeten worden. Deze onderwerpen gaan over de instroom en (bereikte) doelgroep, de activiteiten (output), het verloop en proces in de KV, (beoogde) samenwerking, de werkdoelen (kortetermijnoutcome) en de hoofd- en einddoelen (langetermijnoutcome).

De beoogde informatie kan op **verschillende niveaus** verzameld worden. Over het behalen van doelen is het interessant om gegevens op individueel casusniveau te verzamelen. De informatie over het verloop van de KV kan op geaggregeerd niveau (per KV) worden verzameld. De benodigde informatie is zowel kwantitatief als kwalitatief van aard en er zijn **verschillende methoden** mogelijk voor het verzamelen van data, zoals een vragenlijst, interviews of het raadplegen van het registratiesysteem van de KV. Een deel van de informatie zal dus door zelfstandig, nieuw onderzoek opgehaald moeten worden. In hoeverre de informatie voor een proces- en effectevaluatie al wordt vastgelegd is niet bekend, mede doordat de onderzoeksopzet tussentijds is gewijzigd: in de procesevaluatie die oorspronkelijk zou worden uitgevoerd was een registratieonderzoek voorzien dat inzicht in bestaande registraties zou bieden.

Bevindingen evaluatie van de realisatie en leerpunten

Te beantwoorden onderzoeksvragen:

4. In hoeverre zijn de projecten gerealiseerd?
5. Welke barrières hebben zich voorgedaan in de realisatie van de projecten, met aandacht voor:
 - a. de onderbouwing van het projectplan;
 - b. de geschiktheid van de doelgroep voor de flexibele, lokale detentie;
 - c. de instroom van gedetineerden;
 - d. de ketensamenwerking.
6. Welke keuzes zijn gemaakt en welke maatregelen zijn genomen om de barrières weg te nemen? Met welk resultaat?
7. In hoeverre zijn onderdelen van de projecten door betrokken ketenpartners als succesvol ervaren? Welke onderdelen zijn dit? Waarom zijn deze onderdelen succesvol?
8. In het kader van het programma Koers en kansen worden de projecten periodiek samengebracht om van elkaar te leren. In hoeverre zijn deze overkoepelende projectbijeenkomsten van meerwaarde voor de uitvoering?
9. Welke leerpunten leveren de projecten op voor de vormgeving en uitvoering van voorzieningen en maatregelen gericht op succesvolle re-integratie met minder recidive?

Realisatie van de projecten

Ten tijde van de evaluatie van de realisatie en de leerpunten van de KV's bevonden de vijf KV's zich in verschillende fasen. KV Amsterdam is niet gerealiseerd en KV Rotterdam Hoogvliet is, na een jaar geopend te zijn geweest, door gebrek aan instroom gesloten. KV Almelo en KV Middelburg hebben in het najaar van 2020 hun deuren geopend en KV Krimpen aan den IJssel is ondertussen doorontwikkeld naar een gesloten regime. In het merendeel van de KV's die geopend zijn (geweest) is de omvang van de instroom (nog) niet conform verwachting. Ten tijde van deze evaluatie hebben in totaal 26 gedetineerden in de KV's verbleven.

In de uitvoering van de KV's is samenwerking gezocht met diverse ketenpartners. Afhankelijk van de doelgroep en het instroomproces is samenwerking gezocht met veiligheidspartners zoals OM, rechterlijke macht, politie, reclassering en veiligheidshuis, gecombineerd met andere partijen zoals gemeenten, zorgpartners, Exodus en Gevangenzorg Nederland. De samenwerking in de uitvoering blijkt over het algemeen goed te verlopen.

Succesvolle onderdelen en werkzame elementen

De succesvolle onderdelen in de KV's verschillen door de verscheidenheid in opzet per KV. Vijf onderdelen blijken in meerdere KV's een positieve bijdrage te leveren. Deze onderdelen zijn gerelateerd aan het functioneren van de werkzame elementen van de KV's.

A. Vroegtijdige, intensieve ketensamenwerking

Ketensamenwerking is geen doelstelling van de KV's, maar lijkt wel een noodzakelijke voorwaarde voor een goede organisatie en uitvoering van de KV's. Door de ketenpartners vanaf het begin van het ontwikkelproces te betrekken kan hun expertise worden benut en draagvlak voor de doelstellingen gecreëerd.

B. Verbinding 'binnen' en 'buiten' detentie – werkzaam element: sociaal netwerk

Een KV vormt een schakel tussen detentie en de samenleving buiten de muren van de PI. In de KV's waar gedetineerden met een strafrestant vanuit detentie instromen geldt deze geleidelijke re-integratie als waardevol. Door het sociaal netwerk te betrekken wordt de overgang naar buiten begeleid.

C. Behouden van of begeleiden naar werk tijdens detentie – werkzaam element: werk

De mogelijkheid om binnen detentie bestaande arbeidsrelaties te behouden en nieuwe, duurzame arbeidsrelaties op te bouwen blijkt in de praktijk goed te functioneren. Doordat werk inkomen genereert draagt (behoud van) werk indirect bij aan de financiële situatie (tegengaan schulden) en de woonsituatie (behoud van woning).

D. Begeleiding gedetineerden in nemen van eigen regie – werkzaam element: houding/gedrag

Na een periode in een gestructureerde omgeving van een PI bieden een KV's begeleiding ter bevordering van zelfstandigheid en motivatie voor een delictvrije toekomst. In de begeleiding sturen drie KV's daarom op gedrag en sociale vaardigheden bij gedetineerden.

E. Maatwerk in activiteiten

Het succes van de bovenstaande onderdelen hangt volgens de projectleiders samen met de mogelijkheden voor maatwerk in de uitvoering van de KV. Vanuit een integrale aanpak bieden de KV's in samenwerking met ketenpartners waar nodig ondersteuning.

Hindernissen en maatregelen

In lijn met de succesvolle onderdelen in de uitvoering, varieerden ook de hindernissen van de KV's door diversiteit in de opzet van de KV's. Een vijftal hindernissen doet zich bij meerdere KV's voor:

A. Onvoldoende onderbouwing aard en omvang van de doelgroep in het projectplan

Door tijdens opstellen van het projectplan niet voldoende de kenmerken en grootte van de beoogde doelgroep te onderzoeken en schattingen te onderbouwen, blijkt de doelgroep bij twee KV's in de praktijk kleiner te zijn dan verwacht. Dit schaadt de uitvoering.

B. Moeizame aansluiting op werkprocessen van justitiële partners

De KV's moeten, om instroom te realiseren, aansluiten op reguliere werkprocessen van justitiële partijen als DJI, DIZ en het CJIB. De juiste ingang vinden bij deze organisatie bleek voor bijna alle KV's lastig en de afstemming met deze partijen vond veelal pas plaats toen de KV's in uitvoering gingen.

C. Tekorten bij inzet capaciteit en financiële middelen van ketenpartners

Door financiële en personele tekorten blijken ketenpartners bij het merendeel van de KV's niet in staat om aan (vastgelegde) taken en verantwoordelijkheden uitvoering te geven. Daarbij wringt het meer dan eens in de uitvoering als ketenpartners activiteiten moeten uitvoeren die niet gedekt worden door reguliere financiële middelen. In de praktijk proberen de KV's dit op te vangen door de taken anders te beleggen, bijvoorbeeld door ze zelf uit te voeren.

D. Stroeve realisatie van (gebouwelijke) faciliteiten

Uitvoering van een KV vraagt om aanpassingen in de reguliere faciliteiten van detentievoorzieningen: bijvoorbeeld afdelingen voorzien van een keukenblok, de luchtplaats herinrichten of een nieuw hek

plaatsen. Die aanpassingen blijken in de praktijk traag te verlopen en vragen om vasthoudendheid bij projectleiders.

E. Ontbreken inbedding in bredere visie op het gevangeniswezen

De KV's zijn volgens de projectleiders kwetsbaar doordat de pilots vanuit het programma Koers en kansen niet in een bredere visie op het gevangeniswezen ingebed lijken. Hierdoor is de uitvoering van de KV's gevoelig voor veranderingen in inzichten over het detentiedomein en is draagvlak bij justitiële partijen afhankelijk van personen. De KV's investeren daarom zelf op aansluiting bij ontwikkelingen.

Bijeenkomsten programma Koers en kansen

De periodieke bijeenkomsten van het programma Koers en kansen waren over het algemeen voor de projectleiders inspirerend door het uitwisselen van ervaringen. Het delen van knelpunten en positieve ervaringen maakte dat de projectleiders zich in de (soms moeizame) ontwikkeling van de projecten gestrekt voelden. Doordat de KV's in opzet niet vergelijkbaar zijn, bleek van elkaars ervaringen leren in de praktijk lastig: wat voor de ene KV werkte, sloot meestal niet aan bij de opzet van een andere KV. Daarnaast verliep de oprichting van de KV's niet in hetzelfde tempo.

Leerpunten voor een succesvolle uitvoering

De succesvolle onderdelen en hindernissen in de vormgeving en uitvoering van de KV's laten zich vertalen in zes leerpunten.

1. Werken vanuit een probleemanalyse van de doelgroep (bij hindernis A)

Een grondige verkenning van de problematiek waar de KV een antwoord op moet bieden komt de vormgeving en uitvoering van een KV ten goede. Wanneer in de KV gericht is op domeinoverstijgende problematiek, vraagt de probleemanalyse om samenwerking met ketenpartners om het gezamenlijke probleem aan te pakken. Een interdisciplinair vooronderzoek naar de aard en de omvang van de doelgroep zou daar deel van uit moeten maken.

2. Vroegtijdig aansluiten bij justitiële partners (bij hindernis B)

Door tijdens de voorbereiding van het projectplan de justitiële partners, zoals DJI, DIZ en CJIB, te betrekken kan het instroomproces op hun reguliere werkprocessen aangesloten worden. Daarmee kunnen knelpunten in het instroomproces mogelijk voorkomen worden. De KV's ontvangen graag ondersteuning om de juiste ingangen bij de justitiële partijen te vinden, ook op bestuurlijk niveau.

3. Samenwerkingspartners betrekken (bij succesfactor A en B)

De uitvoering van KV's, waarin domeinoverstijgende problematiek wordt aangepakt, blijkt gebaat bij succesvolle samenwerking met ketenpartners. Een succesvolle samenwerking kan bevorderd worden door alle ketenpartners die een rol in de uitvoering hebben vroegtijdig te betrekken, periodiek bijeen te komen om met elkaars (on)mogelijkheden bekend te raken, een verantwoordelijkheidsverdeling vast te leggen en gezamenlijk de voortgang van de KV te monitoren en waar nodig bij te sturen.

4. Voldoende personele inzet en financiële middelen bij alle partners (bij hindernis C)

Voor een succesvolle uitvoering van de KV's zullen de financiële middelen en de capaciteit bij alle samenwerkingspartners toereikend moeten zijn. Daarom zal, als onderdeel van voorbereiding van het project, inzichtelijk moeten worden gemaakt welke financiële en personele middelen bij samenwerkingspartners beschikbaar zijn en welke activiteiten daarmee uitgevoerd kunnen worden. Met formele afspraken over de verantwoordelijkheidsverdeling kunnen knelpunten gedeeltelijk voorkomen worden.

5. Faciliteiten op orde (bij hindernis D)

De uitvoering van een KV vraagt de aanpassing van een reguliere detentieafdeling. Omdat de aanpassing van voorzieningen binnen detentie tijd vraagt, komt het de uitvoering van KV's ten goede om daar tijd mee te starten.

6. Persoonlijke begeleiding voor re-integratie (bij succesfactor C, D en E)

Bij de vormgeving en uitvoering van voorzieningen gericht op re-integratie met minder recidive, zal de begeleiding van gedetineerden uit maatwerk moeten bestaan. Door gedetineerden tijdens detentie te begeleiden naar (meer) zelfstandigheid en door (de mogelijkheid om) tijdens detentie te werken kan aan re-integratie bijgedragen worden.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

RegioPlan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T +31(0)20 531 53 15
www.regioplan.nl